

THƯ ĐÔNG KINH - 1/1/2011

Viết từ năm 1991, từ năm 2009 viết 2 tuần 1 lần thay vì 1 tháng 1 lần.

Tới nay đã viết khoảng 250 Thư Đông Kinh.

Đỗ Thông Minh

T140-0004 Tokyo-To, Shinagawa-Ku, Minami Shinagawa 3-6-3-3F JAPAN

dothongminh2001@yahoo.com

Tel & Fax: 03-3471-0162, 03-3799-1763

CHÚC MỪNG NĂM MỚI CUNG CHỈ TÂN XUÂN

節
新年
正月

**Ngày Tết Ta tức mừng 1 năm Tân Mão
nhằm ngày 3/2/2010**

Nói về 1 năm, có 3 vé:

Can - Chi - Giáp

Tân - Mão - Miêu

辛-卯-猫

“Mão” là tên chi “Mão” hay giờ “Mão” (5-7 giờ sáng, tức “canh 6”), “Miêu” là tên con giáp. “Mão” và “Miêu” tương ứng với nhau trong cùng một cung giáp (đi đôi với chi “Mão” là con giáp “Miệu”), chứ “Mão” hoàn toàn không có nghĩa gì là “Miêu” hay “Mèo” cả. Sách báo thường viết chữ “Mão” rồi vẽ “con Mèo”, nên hay có sự nhầm lẫn như vậy.

Có thể nói tuổi “Mão” theo chi hay tuổi “Con Mèo” theo con giáp, nhưng “Mão” không có nghĩa là “Mèo”, ngay nhiều người Hoa và Nhật... cũng hay nhầm về điểm này.

Nhưng họ có 4 con giáp khác chúng ta.

Thỏ → Mèo

Cừu → Dê

Hoe rùng → Heo nhà

Bò → Trâu

Sở dĩ có sự thay đổi vì các con giáp này của Việt Nam gần gũi với chúng ta hơn.

Nhật Bản từ năm Minh Trị thứ 5, tức 1873 đã chuyển ngày Tết từ Âm Lịch sang Dương Lịch, nhưng vẫn giữ phong tục như cũ. Ngày nay, trên lịch của họ không còn ghi ngày Ta nữa.

NĂM MÃO NÓI MỘT CHÚT VỀ CHUYỆN MÈO

Năm Mão theo người Hoa và Nhật thì bên con giáp là Thỏ, nhưng người Việt gần gũi với con tương cận là Mèo hơn nên cho là năm Con Mèo hay còn gọi là cầm tinh Con Mèo...

Thay vì kể lai lịch về mèo, tôi xin kể về chuyện những con mèo nhà tôi. Nhà tôi khi xưa ở Sài Gòn, có thể nói luôn luôn nuôi mèo suốt 30 năm trời, lúc nào cũng ít nhất là một con để bắt chuột. Chúng tôi cũng thích chó nhưng vì chó và mèo khó hợp nhau nên rất hiếm khi nuôi chó.

Mèo nhà tôi nuôi thường là mèo cái nên lâu lâu lại có lứa 3, 4 con ra đời. Mọi khi đẻ, mèo thường chui vào tủ quần áo của chúng tôi. Mèo con mới được sinh ra chưa mở mắt, mắt thường phải 2, 3 ngày sau mới mở. Mèo lịch sự hơn chó ở chỗ chó bạ đâu giao cấu đấy, hầu như không ai thấy mèo giao cấu bao giờ. Khi đi ị, mèo còn cẩn thận chôn dưới đất vì cũng biết không ai ưa cái mùi chua chua do chúng thải ra.

Nuôi mèo cũng dễ, thường cho chúng ăn cơm thừa, canh cặn, miếng xương cá... Lâu lâu chúng tự bồi bổ thêm bằng cách bắt chuột hay ếch nhái, và thường vờ chán rồi mới ăn. Nếu có con thì dạy cho con cách bắt chuột... U già nhà tôi ngày nào cũng gọi mèo cho ăn, nên mỗi khi nghe tiếng u gọi là nó chạy đến liền. Tôi cũng bắt chước gọi như vậy nhưng nó không thèm đến.

Không như chó, mèo rất sợ nước. Nhưng có mèo bắt cá đó! Thật vậy, có năm con mèo nhà tôi để con vào mùa mưa. Sau cơn mưa, cứ thấy mèo bỏ đi, một lúc sau lại đem về con cá trê cho con nó. Thì ra nó ra mấy chỗ rãnh nước cạn, khi cá trê lách qua là nó nhào vào bắt, có lẽ cũng gần như cảnh gấu bắt cá hồi vậy.

Ai cũng biết mèo leo trèo giỏi, mà nhảy xuống đất cũng giỏi. Cứ thử tung mèo lên cao 1-2 mét mà xem, bảo đảm bao giờ khi rơi xuống cũng xoay người đặt 4 chân xuống đất nhẹ nhàng.

Vào dịp Tết, khi tiếng pháo bắt đầu nổ thì phản ứng của mèo ra sao? Tôi nhớ là mèo nhà ta sợ lắm, chẳng biết bỏ đi đâu biệt cho đến sau Tết, khi hết tiếng pháo mới mò về...

Người Việt thì kỵ mèo đến nhà, cho “mèo” mang cái “nghèo” đến, nhưng người Hoa và Nhật thì lại chú trọng cái chân hay cào của mèo, nên họ thờ mèo như một thứ thần tài, cào tiền vào nhà. Ở các nơi du lịch của Hoa hay Nhật đều có bán mèo cào “Thiên Vạn Lượng Vàng”, nhiều cơ sở thương mại có để tượng mèo này... (千万両猫).

NGƯỜI NHẬT ĐÓN TẾT

Người Việt ngày Tết ăn bánh chưng, bánh tét, người Nhật thì ăn bánh giầy tròn (loại tươi hay khô) hay vương (loại khô), mì (soba) qua đêm giao thừa và các món ăn đặc biệt ngày Tết như tôm (gọi là “hải lão”, tượng trưng cho tuổi thọ), chả cá... thường là

món nguội, mua ngoài tiệm về, vì ngày này họ bận đi chơi, ở nhà ít nấu nướng. Trong dịp Tết, ó khoảng 70% dân chúng đi lễ đền, chùa, nhà thờ, đông nhất là đền Minh Trị tại Tokyo với khoảng 3,5 triệu người trong đêm giao thừa và 3 ngày Tết. Khoảng hơn 50% về quê, khoảng 500.000 du lịch hải ngoại...

Ngày 31/12, đặc biệt có chương trình văn nghệ của đài NHK số 1, gọi là thi hát “Hồng-Bạch” (giữa đội nữ và nam), kéo dài từ 7 giờ tối cho đến 11 giờ 45 đêm, rất đặc sắc, dành cho những nghệ sĩ nổi bật nhất trong năm. Chương trình này thu hút đến 60% khán thính giả TV. Sau giờ đó, TV quay ra chiếu cảnh đón giao thừa khắp nơi và cảnh đánh 108 tiếng chuông chùa xua đi những điều phiền não...

Tết người Nhật không đốt pháo nổ, chỉ đốt ít pháo hoa/bông đêm giao thừa, không có dưa hấu, không hái lộc và xông nhà (bước chân vào nhà đầu tiên trong năm mới) như người Việt, nhưng cũng có phát bao lì xì mừng tuổi năm mới (trung bình mỗi

trẻ em được khoảng 24.000 Yen, tương đương 300 đô-la Mỹ).

Sáng sớm “nguyên đán”, độ 4, 5 giờ sáng, có nhiều người Nhật ra biển hay lên núi cao, để từ đó nhìn về hướng đông ngắm cảnh “mặt trời mọc” đầu tiên trong năm và hô “Banzai” (Vạn Tuế) thần Mặt Trời, vì họ tự nhận là con cháu “Thái Dương Thần Nữ”.

Tết Nhật cũng có báo Xuân vào ngày 1/1, các nhật báo tăng trang gấp 4-5 lần, thêm nhiều bài vờ và quảng cáo, nhưng ở bên trong thôi chứ trang đầu vẫn trình bày như thường lệ, vẫn tin tức hàng ngày không có gì đặc biệt.

NHẬT BẢN TĂNG CƯỜNG QUỐC PHÒNG

Nhật Bản đã công bố Bạch Thư Quốc Phòng 2010, nhưng do sự xâm nhập của ngư thuyền TQ ngày 7/9/2010, các tàu giám thị TQ gòm ngó, tình hình bán đảo Triều Tiên khẩn trương và Đông Á nói chung nóng lên, nên đã có những ý kiến đòi phải cải tổ quốc phòng. Thế nên Nhật Bản đã quyết xét và đưa ra chương trình quốc phòng mới vào giữa tháng 12.

Trong đó, Nhật Bản xác định Bắc Triều Tiên như là một mối đe dọa và coi hoạt động quân sự của Trung Quốc là mối quan tâm trong việc xem xét lại chính sách quốc phòng của mình, bao gồm kế hoạch tăng cường khả năng đối phó với Bắc Kinh. Các khuyến cáo vạch ra một lập trường mới được gọi là "**năng động, khả năng phòng thủ**" chống lại sự răn đe TQ xung quanh quần đảo Senkaku phía tây-nam Nhật Bản, cũng như phản ứng với cuộc tấn công khủng bố và du kích. Nội dung chính gồm 5 điểm:

- 1- Sự lo ngại của khu vực và thế giới về sự bành trướng của TQ.
- 2- Tăng cường tính năng động.
- 3- Tăng cường bảo vệ quần đảo Tây-Nam.
- 4- Sửa lại hệ thống tuổi tác và cấp bậc Tự Vệ Đội.
- 5- Lập cơ quan an ninh trong Phủ Thủ Tướng.

Ngoài ra Nhật Bản cũng đang nghiên cứu việc mua dùng máy bay do thám không người lái của Hoa Kỳ. Đây là

loại máy bay thám thính mới tên là “Global Hawk” (GH) do công ty Northrop Grumman chế tạo, có thể bay ở cao độ siêu cao là 18.000 mét và bay trong 30 giờ đồng hồ, tầm hoạt động bán kính tối đa 500 km, có thể khảo sát 100.000 km² trong 1 ngày...

Ngày 17/12/2010, chúng tôi đã tường trình với đài BBC về chính sách quốc phòng mới của Nhật Bản.

TỔNG KẾT TÌNH HÌNH NHẬT BẢN NĂM 2010

Năm 2010 là năm nóng nhất từ hơn 1 thế kỷ qua ở Nhật Bản, mùa hè nóng kéo dài hơn thường lệ tới cả tháng. Nên cuối năm, vị sư trụ trì chùa Thanh Thủy ở Kyoto đã viết chữ “thử” (暑) là “nóng”, khiến hàng 150 người bị chết, 46.000 người phải nhập viện.

Chính Trị:

1- Đối Nội: Năm 2009, đảng Tự Do Dân Chủ ngày càng mất uy tín, đảng Dân Chủ đưa ra đường lối hành động “mì dân” như giảm thuế, tăng trợ cấp... nên đã được đa số ủng hộ. Đảng Dân Chủ lên cầm quyền mới thấy đường lối có nhiều điểm phi hiện thực vì tiền đâu và việc dời phi trường Futenma ra khỏi Nhật Bản hay Okinawa không thực hiện được. Nên TT Hatoyama chỉ làm được 9 tháng phải từ chức. Tổng Thư Ký đảng là ông Ozawa bị tai tiếng về tiền bạc từ chức theo.

TT Naoto Kan lên tiếp tục vác gánh nặng, đặc biệt muốn tránh liên kết với nhóm ông Ozawa, nên sinh mâu thuẫn nội bộ trầm trọng. Cựu Chủ tịch, cựu Tổng Thư Ký Ozawa hứa sẵn sàng ra thanh minh trước Quốc Hội và tòa án, nhưng rồi lại từ chối ra trình bày trước Ủy Ban Điều Tra Luân Lý Chính trị của Quốc Hội. TT Naoto Kan giải nói nếu ông Ozawa không tuân thủ quyết định của đảng thì nên tự ý rút lui khỏi đảng... nên cuối cùng ngày 28/12/2010, ông Ozawa phải đồng ý ra trả lời trước Quốc Hội vào tháng Giêng năm 2011.

Đảng Dân Chủ chỉ nắm đa số tại Hạ Viện, trong khi các đảng đối lập chống đối, việc lập chính phủ liên hiệp cũng không sáng sủa.

2- Đối Ngoại: Phía tây Nhật Bản, suốt từ bắc xuống nam có tranh chấp với Liên bang Nga về 4 đảo, với Hàn Quốc về Trúc Đảo, tình hình khẩn trương ở bán đảo Triều Tiên, tranh chấp với Trung Quốc về quần đảo Tiêm Các mà TQ gọi là Điếu Ngư. Việc di dời phi trường Futenma với Hoa Kỳ vẫn chưa xong và chưa có lối thoát. Nhật bản hợp tác Việt Nam khai thác đất hiếm (rare earths) và cung cấp 2 lò phát điện nguyên tử.

Kinh Tế: Kinh tế chung có tiến triển nhưng còn chậm, GDP phát triển ở mức 1-2%, mức thất nghiệp khoảng 5-5,2%, tương đối thấp so với các quốc gia công nghiệp. Dự trữ ngân sách năm 2011 là 92.000 tỷ Yen (1.150 tỷ đô-la Mỹ), nhưng phải dựa trên công trái tới 45% tức khoảng 500 tỷ đô la Mỹ, trong khi thuế thu chỉ khoảng 450 tỷ đô-la Mỹ. Số nợ công trái nay đã lên trên 10.000 tỷ đô-la Mỹ, tức tương đương 2 lần GDP của Nhật Bản, nên TT Naoto Kan đã phải báo động, nếu không khéo sẽ bị vỡ nợ như Hy Lạp (Greece).

Cán cân thương mại giữa Nhật Bản với Trung Quốc từ năm 2007 đã vượt trên cán cân thương mại với Hoa Kỳ, và luôn xuất siêu về phía Nhật (thặng dư về phía Nhật) nhờ bán được nhiều sản phẩm trung và cao cấp. Năm 2010, đánh dấu GDP của Trung Quốc vượt qua Nhật Bản, đứng hàng thứ 2 sau Hoa Kỳ.

Xã Hội: Người dân được hưởng nhiều phúc lợi hơn.

1- Việc học miễn phí từ lớp 1-9, nâng lên từ lớp 1-12.

- 2- Trẻ em 1-15 tuổi được trợ cấp 13.000 Yen (165 đô-la Mỹ/1 tháng), mức hứa hẹn là 26.000 Yen.
- 3- Trẻ em 1-3 tuổi được trợ cấp 20.000 Yen (250 đô-la Mỹ/1 tháng).
- 4- Phụ nữ được miễn tiền khám thai 10 lần và tiền sinh đẻ.
- 5- Cước xa lộ ngày cuối tuần và ngày lễ là 1.000 Yen...
- 6- Giảm thuế xí nghiệp 5%.
- 7- Tăng thuế lợi tức người có lợi tức cao.
- 8- Tăng thuế di sản...

Ngày 29/12/2010, chúng tôi đã tường trình với đài RFI về tình hình Nhật Bản năm 2010
<http://www.viet.rfi.fr/chau-a/20101229-2010-no-cong-trai-cua-nhat-ban-da-tang-vot>
 Ngày 31/12/2010, chúng tôi đã tường trình với đài SBS về tình hình Nhật Bản năm 2010

VẤN ĐỀ ĐẤT HIẾM CHẾ TẠO KIM THUỘC MỚI: MỞ ĐƯỜNG CHẾ TẠO KIM THUỘC HIẾM

Khởi đầu Hoa Kỳ khai thác đất hiếm tại Mountain Pass, nhưng trong các năm đầu thập niên 1990, người ta khám phá ra ở Bayan Obo (白云鄂博, Bạch Vân Ngạc Bác, thuộc Nội Mông) của Trung Quốc có trữ lượng lớn nhất thế giới. Trung Quốc có khoảng 90% các loại đất hiếm, còn lại ở rải rác các nước như Hoa Kỳ, Úc và Việt Nam... Năm 2010, Nhật Bản đã ký kết cùng Việt Nam khai thác đất hiếm, đặc biệt là nhóm Lanthanide.

Lanthanide là nhóm 15 nguyên tố hiếm, bắt đầu từ Lanthanum (La 57) liên tục đến Lutetium (Lu71) trong Bảng Tuần Hoàn Nguyên Tố. Ngoài ra còn có Scandi (Sc21) và Yttri (Y39), tổng cộng là 17 nguyên tố hiếm.

Chu kỳ

1	1 H																	2 He	
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne	
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar	
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr	
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe	
6	55 Cs	56 Ba	57 La	*	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn

7

87	88	89	**	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118
Fr	Ra	Ac		Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Uut	Uuq	Uup	Uuh	Uus	Uuo

* Nhóm Lantan	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71
	Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu
** Nhóm Actini	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103
	Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr

Các nhóm cùng gốc trong bảng tuần hoàn

Kim loại kiềm	Kim loại kiềm thổ	nhóm Lantan	nhóm Actini	Kim loại chuyển tiếp
Kim loại yếu	Á kim	Phi kim	Halôgen	Khí trơ

Kim thuộc hiếm rất đặc dụng trong công nghệ cao như ngành điện tử, pin, nam châm... nên giá khá đắt

Thông tin ở VN cho hay: Giá bán mỗi ký kim loại lanthanum và cerium (Ce58) năm 2003 lần lượt là 25 và 30 USD, gadolinium (Gd64) và yttrium là 78 và 96 USD, erbium (Er68) và ytterbium (Yb70) là 180 và 484 USD, đặc biệt lên đến 1.600 USD, 3.000 USD và 4.000 USD đối với europium (Eu63), thullium (Tm69) và lutetium (Lu71)! Nhưng, do tính chất không độc hại và các tính năng hóa lý không thể thay thế nên các nguyên tố đất hiếm vẫn chiếm thế độc tôn trong rất nhiều ứng dụng công nghệ cao: Nhóm Y, La, Ce, Eu, Gd và Tb cho kỹ nghệ huỳnh quang, đặc biệt, các màn hình tinh thể lỏng; nhóm Nd, Sm, Gd, Dy và Pr cho kỹ thuật nam châm vĩnh cửu trong các thiết bị điện, điện tử, phương tiện nghe nhìn, các máy vi tính và các loại đĩa multi-gigabyte hiện nay; đặc biệt Er trong sản xuất cáp quang và nhóm Gd, Tb, Dy, Ho, Er, Tm có moment từ cực mạnh khả dĩ phát triển kỹ thuật làm lạnh từ tính thay thế phương pháp làm lạnh truyền thống bằng khí ép như hiện nay.

Theo Tổng Cục Địa Chất VN, trữ lượng các mỏ đất hiếm ở Việt Nam khoảng 7-8 tỷ tấn, điều kiện khai thác thuận lợi. Đây là nguồn nguyên liệu dồi dào cho phát triển ngành công nghiệp điện tử, thủy tinh, luyện kim... Mỏ đất hiếm Đông Pao nằm trên địa phận xã Bản Hòn, huyện Phong Thổ, tỉnh Lai Châu.

Đất hiếm (rare earths) vốn ít, việc đào tìm và tinh luyện ra các kim thuộc đất hiếm (rare Herat metals) vốn tốn kém. Nhật Bản nghèo tài nguyên, nên phải nghĩ ra cách chế ra “kim thuộc hiếm nhân tạo”.

Ngày 30/12/2010, bản tin trên nhật báo Yomiuri của Nhật bản cho hay, nhóm của Giáo Sư Hiroshi Kitagawa, thuộc đại học Kyoto đã thành công trong việc chế tạo hợp kim mới, có tính năng như nguyên tố cũng được coi là hiếm Palladium mang số nguyên tố là 46, ký hiệu Pd46, cũng thuộc loại hiếm, rất đặc dụng trong kỹ nghệ điện tử hay Lithium, ký hiệu Li3, loại kim thuộc nhẹ nhất (tỷ trọng 0,535, nổi trong paraffin, nước) và mềm, rất đặc dụng trong kỹ nghệ làm dương cực trong pin, bình điện...

Làm sao để chế ra một kim thuộc có tính năng tương tự như Pd46? Nhóm này đã dùng kỹ thuật nano (nanometer = 10^{-9} metre = 1/tỷ mét) và lần đầu tiên áp dụng phương pháp kết hợp 2 nguyên tố kèm hai bên Pd46 trong Bản Tuần Hoàn Nguyên Tố là

Rhodium ký hiệu Rh45 và Silver (Bạc) ký hiệu Ag47 để tạo ra hợp kim có tính năng tương tự Pd46. Và nhóm này cũng đã thành công với nhiều hợp kim khác theo lối tương tự.

Chỉ cần một lượng nhỏ nguyên tố hiếm này cho vào hợp kim, sẽ làm thay đổi tính chất hợp kim đó, nên được gọi là “vitamin” (sinh tố) của kỹ nghệ. Điều này tương tự như người khi người ta tháp cây, chỉ cần tháp một mẫu nhỏ cây tốt vào một cây thường sẽ làm thay đổi cây thường, cho hiệu năng (hoa hay quả) như một cây tốt.

Bộ Kỹ Nghệ - Kinh Tế Nhật Bản đã chỉ định 31 loại khoáng sản chứa 47 nguyên tố đặc dụng trong kỹ nghệ thì trong đó có 17 nguyên tố hiếm.

Vũ Trụ Mênh Mông Không Bền Không Bờ!!!

<http://blog.aohaiday.com/2009/12/trai-dat-cua-chung-ta-be-nho-nhu-the-nao-trong-vu-tru/>

DU LỊCH NHẬT BẢN XUÂN, HÈ VÀ THU

Tác giả và núi Phú Sĩ vào mùa Xuân.

Thành Himeiji

Xin tải xuống xem phần hướng dẫn du lịch của chúng tôi.

<http://www.mediafire.com/?ubx713tzt6ev53s>

Đỗ Thông Minh.